

EUROKONWERSATORIA

Koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet

j.rozycka@schuman.pl

6. konwersatorium

20 grudnia 2023 r.

20 grudnia studenci wzięli udział w symulacji dotyczącej renegocjacji Traktatu między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 roku. Wcielali się w role dyplomatów Polski i Niemiec oraz dziennikarzy. Był to przyczynek do podsumowania stosunków między dwoma krajami.

Traktat o dobrym sąsiedztwie został podpisany w Bonn 17 czerwca 1991 roku. Wszedł w życie w 1992 roku, równocześnie z polsko-niemieckim traktatem granicznym. Porozumienie oznaczało nowo otwarcie we wzajemnych stosunkach, ale po wielu latach niektóre jego zapisy wydają się przestarzałe lub nie odpowiadają na aktualne wyzwania.

Umowa porusza takie kwestie jak wspólne dla obu stron cele i wartości (m.in. trwałe porozumienie i pojednanie, pokój, człowiek jako centrum polityki, prawo narodów do samostanowienia, wyrzeczenie się siły lub groźby jej użycia w stosunkach z drugą stroną, pokojowe rozwiązywanie sporów z drugą stroną, wspólne działanie na rzecz stabilności i bezpieczeństwa w Europie, popieranie przez RFN integracji Polski ze Wspólnotą Europejską); narzędzia budowania obopólnego zaufania (np. konsultacje polityczne, komisje mieszane, kontakty parlamentów, partnerstwa regionów, miast, gmin itd.); narzędzia rozwijania lepszego zrozumienia obu stron (np. poprzez współpracę kulturalną, poznawanie języka, literatury drugiego kraju, kształcenie nauczycieli, wspieranie kontaktów między obywatelami, wymiany międzynarodowe, szczególnie młodzieży). Traktat zawiera także zapisy dotyczące współpracy gospodarczej w różnych obszarach. I w końcu traktat obejmuje postanowienia dotyczące mniejszości niemieckiej w Polsce i osób pochodzenia polskiego w Niemczech.

Spotkanie rozpoczęło się oficjalnymi przywitaniem niemieckiej delegacji przez polskich gospodarzy i gospodarzy przez niemieckich gości. Następnie dyplomaci omówili szereg zagadnień zawartych w traktacie. Np. strona niemiecka zaproponowała, żeby w zapisach dotyczących wspólnych celów i wartości wpisać wzmocnienie zbrojeń, korespondujące z aktualną sytuacją geopolityczną. Kilkakrotnie wspomniano o partnerstwach polsko-niemieckich jako o cennym rozwiązaniu. Pojawił się wątek zrabowanych przez nazistów polskich dzieł sztuki – Niemcy nie za bardzo angażują się w ich odzyskanie. Polacy postulowali dodanie w traktacie zapisów o energetyce. Zaproponowano również dodanie postanowień dotyczących walki ze zmianami klimatu.

Tradycyjnie punktem spornym była kwestia Polaków w Niemczech, których Niemcy nie chcą oficjalnie uznać na mniejszość narodową, mimo starań Polski. Niemcy zaproponowali jednak niemiecką kartę rezydenta, żeby ułatwić życie Polakom w RFN. Polska delegacja wspomniała też o działalności Jugendamt – niemieckiego urzędu ds. dzieci, z którym polskie rodziny mieszkające w Niemczech mają niekiedy problemy (polskie dzieci odebrane rodzicom trafiają do rodzin zastępczych np. innego wyzwania). Między delegacjami wywiązała się również polemika na temat finansowania nauczania języka polskiego.